

Meduňka v Toskánsku

Mezi našimi čtenáři je hodně nemocných, kteří už nemůžou cestovat. Právě pro ně vždy v létě rádi zveřejňujeme články našich čtenářů a autorů ze světa.

Střední Itálie láká svými půvaby nejednoho českého návštěvníka. Jejím kouzlu podlehl i český král a římský císař Karel IV. (1316–1378), který tu prožil velmi bujaré mládí. Zde dozrál v muže, okusil tělesné slasti, poznal mocenské intriky a vybojoval své největší bitvy. Díky Itálii pochopil i křehkost lidského života a právě tady ho jeden z jeho věštebných snů přivedl ke zbožnému životu. My, kteří při svých cestách skromně kráčíme v jeho šlépějích, docházíme ke stejnému závěru. Zdravý život je spoluvytvářen putováním po zajímavých místech, pobytem v léčivém prostředí, požíváním přírodních nápojů, jakým je i poctivě vyrobené víno, a v neposlední řadě pohledem na krásu ve formě vrcholných uměleckých děl i harmonického díla přírody.

Země umění, vína a zdraví

Karel IV. vděčil Itálii za mnohé zkušenosti i za mnohá uznání. V Miláně se stal lombardským králem a v Římě císařem Svaté Říše římské. Nicméně mezi jeho nejzamilovanější místa patřilo Toskánsko. V toskánské Pise je pochován jeho děd, císař Jindřich VII., který mu byl vzorem, a nedaleké

město Lucca bylo vysoce ceněným majetkem českých Lucemburků. Karlův otec a český král Jan Lucemburský v té době vládu v Toskánsku svěřil svému nejstaršímu, tehdy patnáctiletému synovi Karlovi. Aby Karel IV. ubránil Luccu proti vojskům Florentanů, učinil z nedaleké malé vesničky na kopci proslulou hradní pevnost, která dodnes nese jeho jméno – Montecarlo. Na bráně hradu, která se však otevírá turistům jen zřídka, můžeme dodnes spatřit reliéf českého lva.

Florentané Montecarlo díky Karlovi nezdolali, nicméně, obrazně řečeno, si svým uměleckým cítěním a mecenášstvím podmanili celý svět. Návštěvníkovi hlavního města Toskánska, Florencie, stačí jen projít křivolakými uličkami města a nesčetnými náměstíčky, aby pochopil, že místní chrámy září zbožností stejně jako smyslnou krásou a paláce jsou výrazem nedobytnosti a moci na straně jedné a uměnilovnosti i rozmařilého pohodlí na straně druhé.

V jednom z mnoha florentských paláců může zvědavý turista objevit i skrytý portrét Karlova syna císaře Zikmunda. Jeden z dobře ukrytých pokladů Florencie se skrývá ve zdech

▲ Půvabné městečko Pitigliano „vyrůstá“ ze skály. Díky své nedostupnosti zůstalo středověké jádro nedotčeno.

Palazza Medici, který na první pohled připomíná spíše pevnost než renesanční sídlo. Právě zde ale najdeme krásně zachovanou Cappellu dei Magi (kaple Tří králů). Palác byl postaven pro florentského bankéře Cosima Medici v letech 1445–1460. Na zdech kaple je vymalováno procesí tří králů a hle, v roli nejstaršího krále můžeme spatřit slavného Lucemburka s ryšavými vlasy připomínajícími lišku.

Z mnohých monumentálních florentských staveb vyniká Palazzo Vecchio (Starý palác) s přilehlými městskými kanceláři zvanými Uffizi, které dnes hostí jednu z nejslavnějších světových obrazáren. Na několika podlažích paláce můžeme shlédnout pestrou historii města v bohatě zdobených sálech. Otevřená náruč turistům se promítla i do otevírací doby, která v létě přesahuje až do pozdních nočních hodin. Nutno dodat, že noční prohlídka má neopakovatelné kouzlo a opo-

▲ Mocná italská pevnost Montecarlo (Karlova Hora) nese jméno svého stavebníka Karla IV.

▲ Nádvoří Palazza Vecchia má v noci neopakovatelnou atmosféru.

jení ze sálů, kaplí a sbírkových místností je umocněno mystickým šerosvitem nádvoří, kterým po zážitcích bažící turista projde zpět do ruchu renesančního města uléhajícího ke spánku až kránu.

Úsměv praprapravnučky Mony Lisy

Nedaleko Florencie se narodil nejvýraznější génius renesance Leonardo da Vinci, který se zajímal o vše, od létajících strojů po lidskou anatomii. Ve Florencii namaloval nejslavnější obraz světa, portrét dnes obecně zvaný Mona Lisa. A jenom v Toskánsku se vám může stát, že potkáte její praprapravnučku. V roce 2007 totiž genealog Domenico Savini identifikoval princeznu jménem Natalia a Irina Strozzi jako potomky Lisy del Giocondo, o které se nejčastěji uvažuje jako o ženě zobrazené na slavném obraze. Princezna Natalia Strozzi je podle dochovaných rodokmenů pravděpodobně nejmladším potomkem slavné Mony Lisy. Její úsměv je však

▲ Praprapravnučka Mony Lisy, princezna Natalia Strozzi a její úsměv.

mnohem zářivější než ten na Leonardově obraze. Svoji zásluhu na tom bude mít zřejmě skvělé toskánské víno, které prastarý italský rod vyrábí v prostorách svého zámku nedaleko „města krásných věží“ San Gimignano, gotického skvostu shlížejícího z kopce na okolní krajinu a po staletí časem nedotčeného. Z původních více než sedmdesáti věží se dochovalo čtrnáct, které tvoří nezměnitelné panoráma města.

Toskánsko je proslulé nejen bohatou historií a uměleckými díly, ale také dobrým jídlem a pitím. Téměř všude najdete například výborný olivový olej, chutné masové pochoutky (často speciality z divočáka), domácí těstoviny či lahodné víno. Při samotném vyslovení výrazů jako Brunello di Montalcino, Vino Nobile di Montepulciano nebo Chianti se milovníku vína začnou sbíhat sliny. Slavné značky vín založené především na různých klonech odrůdy Sangiovese byly v posledních letech doplněny něčím, co Toskánci označují jako Super Tuscan. Několik odvážných vinařů a vinařek se rozhodlo vybočit za hranici tradičních pravidel. Začali vyrábět vína, jež v sobě skrývají cuvée i dalších odrůd, které se zatím pro klasické kategorie vín nemohly používat. Odvážně se pustili do výroby moderních vín z netradičních odrůd, která nejen více vyhovují současnému vkusu milovníků vína, ale zároveň nabízejí vysokou kvalitu.

Je pravda, že není třeba cestovat po celém Toskánsku, abychom ochutnali skvělá vína. V některé z mnoha vinoték toskánských měst, jako je Florencie, Siena, Pisa, Grosseto nebo i „skalní městečko“ Pitiigliano, můžeme nalézt stovky skvělých toskánských značek. Nicméně

▲ Saturnia – vodopád na termální řece.

přítel vašeho zdraví

ORIGINÁLNÍ BYLINNÉ MASTI Dr. Popova

Kakytela®
kakytelová masť
s Alga Vera

- účinná proti bolesti v kloubech
- normalizuje svalový tonus
- má protizánětlivý a protinádorový účinek
- vhodná pro všechny typy věku
- účinná i při výskytu alergických reakcí

Kamopila® – Kamopila masť Dr. Popova

- účinná proti svalovým křečím
- při nachlazení, akutní nebo chronické
- vhodná pro děti od 6 let věku
- má protizánětlivý účinek

Měsíčková masť

- při bolesti kloubů
- při onemocnění svalů

Karbobolová masť

- vhodná při nemoci svalů
- účinná při onemocnění kloubů

Špenátová masť

- při bolesti svalů
- vhodná při onemocnění kloubů

Prostředková masť s olejem

- při bolesti kloubů
- účinná při onemocnění kloubů

Šumavská masť

- vhodná při onemocnění kloubů
- účinná při onemocnění svalů

Šalvěňová masť

- při bolesti kloubů
- vhodná při onemocnění kloubů

Veselohorská masť s kaštanem

- při bolesti kloubů
- účinná při onemocnění kloubů

Tea Tree masť

- při bolesti kloubů
- vhodná při onemocnění kloubů

Šípáková masť

- při bolesti kloubů
- účinná při onemocnění kloubů

Nová Dr. Popov vyrábí i další originální bylinné masti – například: Anisovou, Nelumbkovou, Salicylovou, Ovocnou, Česnečkovou, Měsíčkovou s peruvánským šalvětem, První šalvětem pro děti i dospělé

Zakoupíte je v všech dobrých zdravotních a drogeriích, lékárnách, zdravotních a kosmetických potřebách a v internetových obchodech přímo u firmy Dr. Popov s.r.o. tel. +420 251 000 000

Výrobce: Dr. Popov s.r.o. | Adresa: Dr. Popov s.r.o. | Kontaktní údaje: Dr. Popov s.r.o. | Kontaktní údaje: Dr. Popov s.r.o.

▲ Termální bazén v Bagno Vignoni vytvářející náměstí.

tím by se pohodlný turista ochudil o něco, co je v Toskánsku nejcennější – o nečekané zážitky na cestě za skvělými víny. Ten, kdo se vydá poznávat vína přímo do vinařství, i třeba v zapadlých místech mezi toskánskými kopci, nebude zklamán. V různých koutech Toskánska bude příjemně potěšen nejen kvalitou vín, ale také pohostinností místních obyvatel, výtečnou kuchyní i historií a tradicí jednotlivých podniků. Může se zde například setkat se svérázným Američanem italského původu pěstujícím révu a vyrábějícím víno velmi tradičním způsobem v regionu Chianti Classico, se šlechtici z rodin s téměř tisíciletými kořeny, jejichž vína zbožňoval již velký básník Dante, nebo zažít ochutnávku v osvěceném kostele nedaleko proslulého městečka Castellina in Chianti, nahlédnout pod sklepní pokličku velmi malého, ale o to zajímavějšího západotoskánského regionu Bolgheri nebo se nechat uchvátit moderní architekturou nejnovějších vinařských podniků, které se rodí ve Val di Cornia.

Toskánsko nepřestane překvapovat ani v jiných oblastech. Když už si myslíte, že nic nového nenajdete, tak se v údolí mezi vinicemi objeví kouřící vodopád prodávající si cestu bílými vápenci. Termální řeka nedaleko vinařského městečka Saturnia láká celoročně příznivce lázeňských koupelí i rozmařilé turisty. Původní obyvatelé Toskánska, Etruskové, měli pro vznik Terme di Saturnia logické vysvětlení. Stará legenda říká, že když Jupiter (Zeus) bojoval se svým otcem Saturnem (Kronos) o vládu nad světem, používal svou nejsilnější zbraň – blesk. Jeden z Diových blesků minul svůj cíl a zabořil se do toskánské země. A tak dodnes každou sekundu z otvoru, který blesk způsobil, vytéká 800 litrů léčivé sirnaté minerální vody o teplotě 38 °C. Toto místo je beze-

sporu lákavé tím, že se jedná o volně přístupné vodopády, které si může užívat každý, kdo sem zabloudí.

Toskánským termálním pramenům bychom se divit neměli, neboť Toskánsko je proslulé mnoha blahodárnými prameny již od dob starých Římanů, kteří je hojně využívali. Dokladem toho je například i městečko Bagno Vignoni, kde se nachází termální bazén nejen v přilehlých lázeňských hotelích, ale přímo uprostřed města, kde zcela nahrazuje tradiční náměstí. Dnes se v něm ale turista již smočit nemůže.

Tarot v přírodě

A když už si myslíte, že rozmanitá náruč Toskánska nebude po zážitcích s léčivými prameny překonána, tak nedaleko městečka Capalbio na jihu Toskánska objevíte skrytou zahradu, jakou byste ve zbytku Evropy nenašli. Jedná se o dosud nejrozsáhlejší třírozměrný tarotový projekt, zasazený přímo do přírody. Francouzská sochařka a malířka Niki de Saint Phalle (1930–2002) vybudovala poblíž města Capalbio Giardino dei Tarocchi (Tarotovou zahradu) s ohromnými mozaikovými sochami, představujícími jednoznačné trumfy tarotu.

▲ Socha Císařovna v Tarotové zahradě.

Snad nejpoetičtěji Tarotovou zahradu popsala Rachel Pollack ve své knize *Nový tarot*: „Záblesky zářivé barvy nad vrcholky stromů, toskánské slunce osvobozující keramiku a sklo... sochy zvedají se ze svahů kopce jako šamanský svět snů.“ Pollack dokonce pomohla s konceptem Tarotové zahrady: „Když jsem jí řekla o různých tarotových kartách s ženskou tematikou a jak je v některých Poustevník nahrazen Stařenou, uvědomila si, že si nedokázala sochu představit, protože si neuvědomila, že potřebuje tvář ženy.“

Niki de Saint Phalle použila na stavbu nejrůznější materiály jako hrncířskou hlínu, zrcadla, železo a sklo. V jedné ze soch, Císařovně, která je jakousi zrcadlovou jeskyní s kuchyní, ložnicí a koupelnou, dokonce bydlela. Při cestě mezi pozoruhodnými sochami má návštěvník pocitu obdivu i rozporuplnosti. Možnost procházet třírozměrné trumfy tarotu působí jako živý surrealistický sen. Do jisté míry toto místo připomíná renesanční zahrady, ve kterých byl využit stejný princip „procházení symbolů“. Je zde vytvořen zrcadlový obraz života autorky, jejíž osud byl očividně stejně vzrušující a pestrý jako spletitý a neurovnaný.

Spletité, neurovnané a vzrušující je i samotné Toskánsko. Snoubí se zde italský zmatek i staleté nenarušené tradice zasazené do všeobjímající náruče pohostinné a blahodárné země. V popisu toskánských podivuhodností by se dalo pokračovat ještě dlouho, ale všechny je popsat ani nelze, neboť Toskánsko skrývá tolik zážitků a tajemství, že mnohé teprve čekají na své objevitele.

Pro časopis *Meduňka* ze svých cest po Toskánsku zapsali a vyfotografovali

Bohumil Vurm a Zuzana Foffová